

מראי מקומות - יבמות

מה.

על ולדה. וא"כ, באלמנה, דהפסול הוא פסול חללות, א"כ שפיר חל הפסול על בנה או על בתה. אבל בעבד הבא על בת ישראל, היא אינה נעשית חללה, אלא זונה, ואין שייך פסול זונה אלא בבתה, ולא בבנה, וא"כ ממילא רק בתה פסולה.

ג. ר' נתן ור' יהודה הנשיא מורים בה להתיירא העיר הריטב"א, הא מה נעשה בהק"ו מאלמנה. וכ' ד"אע"ג דהיא מתחללת בביאה זו, אין הולד מתחלל, דרחמנא אפקרי' לזרעא דגוי, וכביאת בהמה חשיב, והולד נגרר אחר האם וכאלו כולו ישראל, דבן בתך הבא מן הגוי קרוי בנך". אולם, ע' בראשונים בסוף הסוגיא, דנח' בדין זה דעבד ועכו"ם הבא על בת ישראל הולד כשר, אם הביאור הוא דהולד כשר לישראל, או אף לכהונה. דהנה אי' ברי"ף (טו. בדפי הרי"ף) בשם איכא מרבוותא דרק כשר לישראל, אבל לכהונה הולד פגום. והביא עוד רבוותא שס"ל דולד אינו פגום, ומסתפק בזה, משום דהגמ' לא סיימה דהולד פגום. וכ' הרא"ש (ל') "ואיני רואה לכאן מקום שיפול בה ספק, מדקאמר לעיל סתמא דגמרא דכולהו אמוראי דמכשרו מודו דהולד פגום לכהונה ק"ו מאלמנה". אולם, מדברי הריטב"א הנ"ל מבואר דס"ל דמותרים לגמרי.

ד. אי ניהוי כיהושע בן נון לא יהיבנא לי' ברתי פי' המהרש"א, אולי שרמז לו עפ"ז דאע"ג דאינו ממזר, מ"מ פגום הוא, ובתו פסולה לכהונה, כבת חלל זכר (ולכאו' אי"ז שייך אלא לדעת הרמב"ן הנ"ל, דבתו פסולה לכהונה, אבל לדעת רש"י שם, דרק אם בת היא פסולה, אבל אם בן הוא, משמע שאין לבתו שום פסול, לכאו' אין שייך לפרש כן). ולכך נקט יהושע, שלא הי' לו בן, והי' לו בת. וע"ע ביעב"ץ דדייק מהכא דת"ח הי', מדאמר אפי' אי הוי כיהושע בן נון, וכו'.

א. דכולהו אמוראי דמכשרי מודו שהולד פגום לכהונה מק"ו מאלמנה לכ"ג

הק' רעק"א, איך שייך להביא ק"ו מאלמנה לכ"ג, הא באלמנה לכ"ג האיסור דאורייתא, ועכו"ם הבא על בת ישראל אין האיסור אלא מדרבנן. ובאמת כבר הק' תוס' לעיל (טו) כן לענין איך שייך לומר דעכו"ם הבא על בת ישראל הולד ממזר, הא כל האיסור ביאה הוא רק מדרבנן. ותני' דאין הדין ממזר תלוי בהאיסור ביאה, אלא בהא דאין בה תפיסת קידושין. אבל כאן דהגמ' צריכה ללמוד הדין פגום מאלמנה, איך שייך ללמוד כן, הא אלמנה הוא איסור דאורייתא, ועכו"ם הוא רק מדרבנן. וכ' רעק"א דעכצ"ל דעיקר הק"ו נאמר לענין עבד, שהוא באמת איסור דאורייתא, ועכו"ם הוא רק דרך אסמכתא, דדמו עבד ועכו"ם להדדי.

ב. שבנה פגום

כ' רש"י דבנה לאו דוקא, דכל הנפק"מ שייך רק לגבי הבת, כיון דהבן אינו כהן, ואין שום איסור לו לישא כהנת. אבל הרמב"ן חולק וס"ל דהגמ' נקטה בן דוקא, והנפק"מ הוא לומר דבתו של הבן פסולה לכהונה כבת חלל זכר. וע"ש עוד שהביא ראיה דלכאו' רבא ס"ל דאין פגם לכהונה כלל, דהא אמר לי' איטמר או גלי, וא"כ נפיק מיני' חורבא, דאתי כהן לינסב ברתי'. אבל לכאו' זהו רק לשיטתו, אבל לרש"י אי"ז ראיה, דהא משמע דבבן איירי, וא"כ אין נפק"מ כלל במה דגלי או איטמר. וע' קרבן נתנאל (סי' ל'; אות ס') דתמה על הרמב"ן, דבכל דוכתא מצינו דרק ביאת איסור כהונה עושה חללות, וא"כ איך דינה כבת חלל זכר. וע"ע בקובץ הערות (מ"ד, ז') דכ' לבאר דעת רש"י דהלימוד מאלמנה הוא דאשה כזו שבא עלי' עבד ועכו"ם הוי כאלמנה, דהיינו דפסול דידיה חל גם